

Koko nainen ja mies

TUULA-MARIA AHONEN

Kilpailuyhteiskunta on olennaisesti miesten ehdoilla toimiva yhteiskunta, jossa suuri osa miehistäkin voi huonosti, toteaa kirjassaan sosiologi Sari Näre. Hän esittää myös konkreettisia ehdotuksia terveemmän yhteiskunnan rakentamiseksi.

Maskuliinisen hegemonian aikakausi on loppumassa, sanoo puolestaan kliininen seksologi Jukka Virtanen. Hän pohtii miehisyyden perinteisiä ja uusia arvoja. Olennaista kummankin kirjoittajan mukaan on nostaa tunteiden ja hoivan arvostusta.

Sari Näre pohtii naisen todellisuutta ja ottaa heti alkusanoissaan voimakkaasti kantaa:

”Tämä kirja yllyttää vastarintaan. Älkäämme suostuko meille ututettuun elämäntapaan, jonka keskeinen logiikka on se, että koko ajan on liian kiire ehtiäkseen miettiä, mitä elämältään haluaa.”

Molemmat kirjoittajat ovat haastatelleet sukupuolensa edustajia. Näreen mielestä yhteiskunnassamme esiintyvä hoivan vähättely on johtamassa siihen, että nuoret tytötkin ovat hyvää vauhtia pääsemässä eroon hoivakyvystään.

Tehokkuus vaatii, että kaikki kilpailevat keskenään, jopa lapsista asti. Ja kun sukupuolella ei katsota olevan merkitystä, naiset ja miehet joutuvat kilpailemaan samoilla ehdoilla, vaikka naisten edellytykset kilpailuun ovat aivan eri luokkaa kuin miesten, jotka eivät synnytä lapsia. Työelämä hallitseva ihmiskuva on täysin mekanistinen: ikään kuin ihminen olisi kone, jonka vieterit vedetään kireämmälle, jotta se

kulkisi nopeammin, Näre toteaa.

Miehisyyden perinteisiä arvoja ovat Virtasen mukaan olleet voima, valta, tieto, tahto sekä myös hyökkäävyys ja väkivalta. Tällainen mies menestyi keskiajalta aina 1900-luvun suuriin sotiin ja teollistumisen aikakauteen asti. Virtanen vertaa nykyimestä tietokoneeseen, jonka ohjelmiston päivittäminen on unohtunut, ja lopputuloksena on ajastaan jäljessä oleva ohjelmistopaketti.

Virtanen suosittaa miehille tunneälykkyytensä kehittämistä. Vain pieni osa miehistä Virtasen mukaan osaa vastata aikamme haasteisiin. Valtaosa miehistä elää edelleen maskuliinista hegemoniaa todeksi, vaikka miehen ylivalta on murentumassa lujaa vauhtia.

Näreellä on laajempia yhteiskuntaa koskevia näkemyksiä. Hän kirjoittaa ”kiireen ajasta”, jossa elämme, sekä itseä ja toisia kuuntelevasta ”tarpeiden ajasta”. Ihanteena voisi olla yhteiskunnan siirtyminen lähemmäksi tarpeiden aikaa. Kuuden tunnin työpäivä toisi paremmin töitä kaikille ja mahdollistaisi helpommin läheisten hoivaamisen, Näre visioi.

Lyhyempi työaika antaisi myös enemmän mahdollisuuksia parisuhteen hoitamiseksi. Läheisyyden nälkää ei tarvitsisi korvata kuluttamalla. Olisi enemmän aikaa hoivata ja rakastaa sekä antautua rakastettavaksi. Olennainen asia kokonaisessa naiseudessa on Näreen mukaan yhteisöllisyyden voimakas tarve.

Olipa kysymys perheettömästä tai perheellisestä naisesta, koke-

Sari Näre
Kokonainen nainen
Kirjapaja, 2004

Jukka Virtanen
Kokonainen mies
Kirjapaja, 2004

mus kuulumisesta johonkin, jollekin, rakentaa naisille eheyden tunnetta. Pelkkä itsensä toteuttaminen ei tähän välttämättä riitä. Tyypillistä naisille on ollut kuulua ihmissuhteissa jollekin. Mutta kuuluminen voi merkitä myös kuulumista jollekin idealle, uskonnolle tai aatteelle. Omavalintainen yhteisöllisyys voisi tuoda jonkinlaista turvaa tässä epävarmassa tilanteessa. Se voisi myös antaa tunteen siitä, ettei olisi niin työnantajan eikä myöskään miehen armoilla, Näre kirjoittaa.

Mutta entä jo syrjäytyneet naiset, jotka eivät välttämättä kykene luomaan itselleen tukiverkoston? Tai naiset, jotka ovat jo sisäistäneet keskinäisen kilpailun keskinäisen tukemisen sijaan? Miten me, sekä naiset että miehet, haavaisimmekin näkemään oman ja yhteiskunnallisen tilanteemme?

Näre tunnustautuu myös itse etsijäksi:

”Miten haalia se rauhoittuminen, aika ja tila, jossa voisi kuulostella omia toiveitaan ihmisenä ja naisena. Tätä kysyn myös itseltäni, minulla ei ole siihen reseptiä. Ehkä kyse ei olekaan yksilöllisestä päätöksestä, vaan pikemminkin siitä, miten idean voi toteuttaa yhdessä itselleen tärkeiksi kokemiensa ihmisten kanssa.”